

235

Jaargang 2026

3D-Bulletin

Nederlandse Vereniging voor Stereofotografie

3D-Bulletin 235, 2026-2

INHOUDSOPGAVE

4 Redactioneel

- 4 3D-Bulletin 235
Dennis Boersma

6 Verenigingsnieuws

- 6 Verslag van de 226e verenigingsdag
24 januari 2026
Sophieke Nijhuis-Bouma
- 8 Verslag van de 227e verenigingsdag
21 maart 2026
Sophieke Nijhuis-Bouma
- 12 Verslag van de Algemene Ledenvergadering
op 24 januari 2026
Sophieke Nijhuis-Bouma
- 19 Competitieregels NVvS
Het projectieteam
- 20 Mededelingen Bibliotheek NVvS
Sophieke Nijhuis-Bouma

23 Verenigingsdagen

- 22 Hoe komt u op de locatie van de verenigingsdag?
Ledenmutaties / NVvS-e-groep
Jan Broeders
- 23 Programma verenigingsdag 228 en 229
Verenigingsdata 2026 en 2027
John Klooster

24 Driedimensionaal

- 24 Timelapsen met de XREAL Beam Pro
Gert-Jan Wolkers
- 27 DNG-opnames met de XREAL Beam Pro
Dennis Boersma
- 30 Een nieuwe app voor de iPhone
Gert-Jan Wolkers
- 34 DIE 3Dimensionale Baden 2026
Dennis Boersma
- 38 De Universal 3D Viewer
Dennis Boersma
- 40 De stereofotografie in de tentoonstelling
Early Gaze (FOMU Antwerpen)
Sjaak Boone
- 43 3D-installatie in De Pont Museum
Job van de Groep
- 46 DGS 3D-foto- en filmfestival 2026
Frank Lorenz
- 52 Nederlands Fotomuseum en stereofotografie
Job van de Groep

58 Content / Wegwijzer

59 Vraag & Aanbod

- Foto voorpagina: "Musée des Arts et Métiers"
Dennis Boersma
- Foto achterzijde: "Goudzoeker in rivier"
Jos van Bree

Redactioneel

3D-Bulletin 235

Ik was verrast en vereerd toen ik aan het einde van de algemene ledenvergadering op 24 januari jl. werd voorgedragen voor het erelidmaatschap. Ik ben nu ruim 15 jaar actief voor de vereniging in verschillende functies. Ik doe dat nog steeds met veel plezier omdat ik het samen kan doen met en gesteund wordt door andere actieve leden. Zonder hen was bijv. het maken van de 3D-Bulletins en het organiseren van het ISU-Congres niet mogelijk geweest.

Naast de verslagen van de afgelopen verenigingsdagen en de algemene ledenvergadering vindt u in dit 3D-Bulletin weer een variatie aan artikelen en foto's.

Gert-Jan Wolkers beschrijft een app waarmee je met androidtelefoons, en dus ook met de XREAL Beam Pro, timelapse-opnamen kunt maken. Voor bezitters van een iPhone beschrijft hij de app iPortraitPhotoMaker. Deze app van Masuji Suto genereert een dieptekaart van een 2D-afbeelding en zet deze om naar een iPhone Portret type afbeelding, d.w.z. een bestand met diepte-informatie. Met een ander app kan dit bestand omgezet worden in een stereofoto.

Voor de XREAL Beam Pro beschrijf ik een nieuwe camera-app waarmee je meer invloed op instellingen als ISO en sluitertijd hebt. Bovendien slaat deze app de stereofoto op als rawbestand waardoor je meer dynamisch bereik hebt. Consequentie is wel dat je meer moet doen in de nabewerking.

Ook van mijn hand is de beschrijving van de Universal 3D Viewer. Dit is een plug-in voor Microsoft Edge en Chromium gebaseerde webbrowsers die het formaat van stereofoto's en -video's kan converteren, bijv. parallel sbs naar kruislings sbs, anaglif of interlaced. Het werkt ook met 3D-video's op YouTube.

Job van de Groep was geïntrigeerd door de aankondiging van een 3D-installatie in het De Pont Museum. Dat moest hij natuurlijk zelf bekijken. Ook is hij naar het onlangs geopende nieuwe onderkomen van het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam geweest. Daar zou naar zijn mening iets meer aandacht voor stereofotografie mogen zijn. Sjaak Boone is naar de tentoonstelling Early Gaze in het FOMU in Antwerpen geweest, waarin ook aandacht voor stereofotografie was.

Voor wie er zelf op uit wil dit jaar bevat dit 3D-Bulletin nog twee tips.

In het 3e weekend in juni organiseert onze Duitse zusterclub de DGS hun jaarlijkse 3D-festival. Dit jaar wordt het gehouden in Unna, een plaats die vanuit Nederland goed bereikbaar is.

De Oostenrijkse club organiseert in het 3e weekend in september DIE 3Dimensionale in Baden. Dit is Baden in Oostenrijk, iets ten zuiden van Wenen, niet te verwarren met andere plaatsen met dezelfde naam. Gedurende de hele zomer vindt in Baden ook het La Gacilly Baden Photo Festival plaats met foto-exposities in de openbare ruimte. Daar staat ook een modern Kaiserpanorama met stereokaarten uit de serie Les Diableries uit de verzameling van sir Brian May. Mocht u in die richting reizen dan is Baden een leuke tussenstop.

Voor nu weer veel lees- en kijkplezier.

Dennis Boersma

"Westfield Mall" door Dennis Boersma

Overdekt winkelcentrum **Westfield Mall of the Netherlands** in Leidschendam.

Verenigingsnieuws

Verslag van de 226^e verenigingsdag 24 januari 2026

De eerste verenigingsdag in 2026 startte in de ochtend met de Algemene Ledenvergadering (ALV). Zie pagina 12 voor het verslag hiervan.

Het middagprogramma werd bezocht door ruim 35 leden en programmamaker John Klooster had weer een gevarieerd programma samengesteld dat begon met Foto's en video's van leden.

Job van de Groep liet met het beeld van Brederode in Vianen een illustratie zien bij het artikel van Dennis in 3D-Bulletin 231 met als titel Een échte 3D-foto. Ook liet hij 3D-luchtfoto's zien van Groenland.

Erwin Dammers ging met zijn camera op een 7 m hoge stok op pad en liet winterse foto's zien van Sanatorium Zonnestraal en de St. Vituskerk in Hilversum, en Vreeland aan de Vecht.

Theo van Dam geeft met foto's een nadere uitleg bij zijn artikel in 3D-Bulletin 234 waarbij hij ingaat op de mogelijkheden van Scaniverse.

Robert van den Brink gaf met zijn serie Making of koffie splash een toelichting op het proces van het maken van zijn winnende foto in de Stereofotocompetitie, waarbij koffie uit een kopje opspat. Een volgende serie van Robert was Night Lights. Het bleek te gaan om het jaarlijkse lichtfestival Light Nights in Ouwehands Dierenpark. Sinds 2018 toveren unieke, speciaal gemaakte lichtkunstwerken het park om in een kleurrijke dieren- en plantenwereld, waarbij sommige kunstwerken ook bewegen. In Roberts derde serie Winter 2026 konden we genieten van verstilde natuur in de sneeuw. De kleurrijke luchten bij zonsondergang waren ook mooi in beeld gebracht.

Ook Job van de Groep had zich in zijn serie Sneeuw in Vianen laten inspireren door de winterse omstandigheden in en rond Vianen. Op een parkeerplaats waar alle auto's

van een dikke laag sneeuw waren voorzien, was het vermoedelijk lastig om je auto terug te vinden. Ook besneeuwd prikkeldraad en dito ladders in een boomgaard spraken tot de verbeelding. De serie eindigde met een groen landschap en was het sneeuwsprookje voorbij. Van heel andere orde was Jobs serie Museum 3. Dimension Dinkelsbühl. Voordat we het museum bezochten liet hij ons genieten van een stadswandeling door deze middeleeuwse plaats in de deelstaat Beieren. In het museum zagen we onder andere stereokijkers, hologrammen en Escherachtige niet-kloppende objecten uit de categorie onmogelijke fotografie.

Gert-Jan Wolkers liet ons in zijn korte serie Zeehondjes allerlei zeehonden bij Berck-sur-Mer aan de westkust van Frankrijk zien, met daarbij ook meeuwen.

Erwin Dammers nam ons in zijn serie Sintra mee naar de gelijknamige Portugese stad waar hij ons het middeleeuwse koninklijke paleis van Sintra van binnen liet zien. Het is een gigantisch groot complex waar de Moorse invloed terug te vinden is en ook het park eromheen mag er zijn.

Jaap Hos liep in 2025 het 1e deel van de E4, een langeafstandswandeling van zo'n 300 km door de Peloponnesos, tevens de titel van zijn serie. Het vertrekpunt was Diakopto in het uiterste noorden van de Peloponnesos en aan de hand van foto's doet hij hiervan verslag. Zijn toelichting is doorspekt met droog commentaar en het is duidelijk dat dit een avontuurlijke tocht was, waarbij de route voor een groot deel een smal paadje langs de spoorbaan volgde.

Dichter bij huis nam Kees Kloosterboer ons mee in zijn serie Met Henk naar het Lange Voorhout voor een bezoek aan Voorhout Monumentaal 2025, waarbij Henk ons clublid Henk Gjaltema bleek te zijn. Kunstenaarsgenootschap Pulchri Studio orga-

niseerde voor de derde keer de tentoonstelling Voorhout Monumentaal, waarbij monumentale sculpturen en installaties in de zomermaanden te zien zijn op het schelpenpad tussen de twee rijbanen van het Lange Voorhout. Zeer opvallend was het kunstwerk van rood plastic afval van de kunstenares Carolien Adriaansche. De combinatie van foto's en video's zorgde voor een mooie afwisseling. Net als Robert van den Brink en Job van de Groep liet John Klooster ons in zijn serie Winter wonderland winterse taferelen zien, samengesteld op basis van foto's uit de periode 2009-2021. Deze serie was ook vertoond tijdens de 207e verenigingsdag in maart 2022. Met als soundtracks 'Waar blijft die ouderwetse winter' en 'De winters waren koud' met als refrein 'De winters waren veel veel mooier' zagen we verstilde winterbeelden, kruierend ijs en schaatsplezier.

De afgelopen verenigingsdagen hebben we al kunnen genieten van het beeldverslag van het uitstapje van de regio's West en Midden naar Den Bosch. Dit keer stond

het bezoek aan de Sint-Jan centraal in de gelijknamige serie en het lied Onze ouwe Sint Jan van De Twee Pinten was geestig gekozen. De Sint Jan in Madurodam bleek namelijk dat kindje te zijn, dat die ouwe nog had gekregen!

In het programma waren ook ISU CODE 30b en 33c opgenomen, waarbij CODE staat voor Club Online Digital Exchange, dus niks geen geheimzinnig gedoe! Leden van onze zusterorganisaties uit Nieuw-Zeeland, Sydney (Australië), Melbourne (Australië), Tokyo, Chicago, Georgia, Washington DC, Detroit, Portland, Los Angeles en Minnesota lieten zo fraaie foto's van over de hele wereld zien. De infrarood zwart-witfoto's hadden daarbij een verrassend en speciaal effect.

Al met al was het een geslaagde verenigingsdag, niet alleen vanwege de vertoonde series, maar ook door de persoonlijke gesprekken.

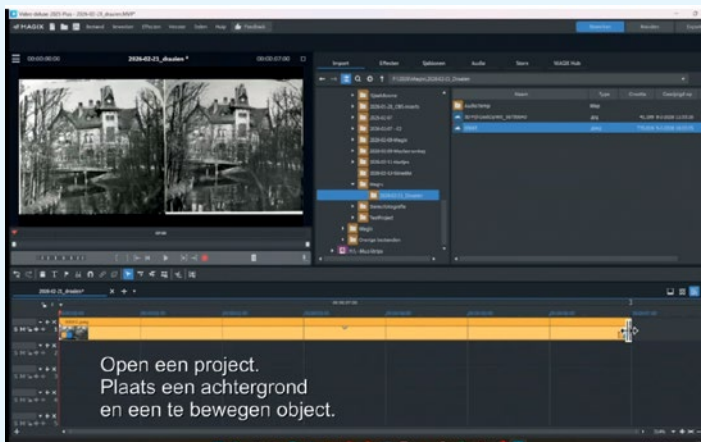
Sophieke Nijhuis-Bouma

3D-instructies met Magix

Kees Kloosterboer heeft op zijn YouTube-kanaal (link 1) een aantal korte video's geplaatst waarin hij tips geeft hoe je met het videobewerkingsprogramma Magix Video de Luxe stereoshows kunt maken. Het betreft een aantal basisvaardigheden maar ook complexere dingen zoals een animatie met key-frames worden uitgelegd. Werk je zelf met Magix dan is het de moeite waard dit eens te bekijken.

Dennis Boersma

Link 1: <https://www.youtube.com/@Kees-Delft>

Verslag van de 227^e verenigingsdag 21 maart 2026

De tweede verenigingsdag in 2026 werd door ruim 30 personen bezocht. Voorzitter Dennis Boersma opende de verenigingsdag met een hartelijk welkom aan de aanwezigen. Hij wees daarbij ook op de tafels met aangeboden stereofotografieattributen van Eric Doorn en wijlen Willebrord Dorresteyn. Programmamaker John Klooster had weer een gevarieerd programma samengesteld dat begon met de serie Tacoma Glass Art gemaakt door Dennis Boersma naar aanleiding van zijn bezoek aan het Museum of Glass in Tacoma (Washington). Zowel buiten als binnen tonen verschillende glaskunstenaars hun werk, waarbij de objecten soms op ware grootte waren gemaakt. Ook worden er demonstraties gegeven. Bijzonder waren de bloemen van glas die als een kleurrijke slinger in een kas hingen.

De serie Tussenstop in Seoul, gemaakt door Job van de Groep, was gebaseerd op foto's gemaakt tijdens de reis in 2015 naar Busan (Zuid-Korea), waar in dat jaar het 20ste ISU-congres werd gehouden. Gebouwen en straatbeelden in Seoul waren door Job mooi in beeld gebracht en de groepsfoto's van de NVvS-deelnemers aan dit congres zorgden voor een wij-gevoel. De tweede bijdrage van Job was de video Delfly over volledig autonoom bestuurbare micro-luchtvaartuigen (MAV's) ontwikkeld door studenten van de Technische Universiteit Delft. Deze MAV's zijn met een videocamera uitgerust en hebben klapperende vleugels, die zijn gebaseerd op het vlieggedrag van het fruitvliegje *Drosophyla*. Er zijn verschillende typen ontwikkeld: de Delfly Micro met een spanwijdte van 10 cm en een gewicht van 3 gram, de Delfly Nimble en de Delfly Explorer (28 cm en 20 gram). Deze laatste kan met z'n stereovisiesysteem volledig autonoom obstakels vermijden.

Jan Menzinga liet ons in zijn serie Alpenflora de bloemenpracht van de alpen zien. Voorbeelden hiervan zijn: blauwe monnikskap, gentianen, orchideeën, sleutelbloemen, edelweiss, steenanjer, oegentroost,

alpenroosje (een rododendronsoort), bergcentaurie, bergboterbloem en steenbreek. Alle planten waren mooi in beeld gebracht. Arjen Spiekstra nam ons mee naar Haarzuilens en Woudrichem. Haarzuilens is een dorp dat oorspronkelijk tot de gemeente Vleuten en later Vleuten-De Meern behoorde, maar nu valt onder de gemeente Utrecht. We zagen in Haarzuilens foto's van de bebouwing rond de brink waarop een oude dorpspomp staat. Bij vrijwel alle gebouwen zie je de kleuren rood en wit: op de luiken, houten deuren, zonneschermen en sierpanelen. Dit zijn ook de kleuren van kasteel De Haar dat tegen het dorp aan ligt. Op de laatste foto werd duidelijk dat Arjen samen met andere leden van de regio Midden naar Haarzuilens was afgereisd. Het bezoek aan het eind 16e-eeuwse vestingstadje Woudrichem begon met een veerpont vanuit Gorinchem om zo de Merwede over te steken. Eenmaal ter plaatse maakte Arjen foto's van onder andere de stellingmolen Nooit Gedagd op de vestingwal en de Sint-Martinuskerk die bij een storm in 1717 z'n torenspits verloor en sindsdien een stompe toren heeft. Andere hotspots waren de Gevangenpoort, het Oude Raadhuis (nu een restaurant) en het Visserijmuseum. In dit museum spreekt het visserijverleden van Woudrichem waarbij onder andere zalm werd gevangen, tot de verbeelding. De dreigende luchten tijdens Arjens bezoek aan Woudrichem, dat hij samen met Willy Dorresteyn deed, waren zeker niet storend in dit fotoverslag.

In het programma waren ook ISU CODE 33b en 34a opgenomen, waarbij CODE staat voor Club Online Digital Exchange, dus niks geen geheimzinnig gedoe! Leden van onze zusterorganisaties uit Ljubljana, Duitsland (DGS), Oostenrijk, Zwitserland, Verenigd Koninkrijk, Berlijn, Nieuw-Zeeland, Sydney (Australië), Melbourne (Australië), Tokyo en Kansai (Japan) lieten zo fraaie foto's van over de hele wereld zien. De NVvS maakte deel uit van ISU CODE 34a met foto's van Erwin Dammers, Tjeert Olthof, Luk De Rop,

Dennis Boersma, Job van de Groep, Sjaak Boone, Kees Kloosterboer, Theo van Dam en Gert-Jan Wolkers.

Als aanmoediging om een serie in te sturen voor de Minute of Fame-competitie in mei a.s. waren de volgende inzendingen van afgelopen jaren in het programma opgenomen: Ballonfestival (Robert van den Brink), Ecopatiers (René Vonk), Bouwmarkt (Theo van Dam), Leica Welt (Jes Spoelstra), Fiet-sen (Hans Ketelaar), Vlinders (John Klooster), Windows (Willebrord Dorresteyn) en Marker Wadden (Jaap Hos).

Het middagprogramma begon zoals gewoonlijk met Foto's en video's van leden. Job van de Groep liet ons foto's zien van de tentoonstelling Fibers of Life in Museum Rijswijk met papierobjecten gemaakt door Peter Gentenaar en Pat Gentenaar-Torley. Deze tentoonstelling is nog t/m 6 september te bezoeken, daarna volgt de Papier Biennale 2026. Job bezocht ook het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam dat sinds kort gehuisvest is in Pakhuis Santos. Op het gebied van 3D-fotografie was er wel een vitrine met stereokijkers, maar er werd weinig informatie gegeven over stereofotografie.

Jos van Bree liet ons genieten van reizen, o.a. naar Sumatra en Zambia (zie ook pagina 11 - red.). Job had daartoe de analoge foto's gedigitaliseerd.

Theo van Dam had een promotievideo aan-geleverd waaraan hij zelf had meegewerkt, over het DGS-congres dat van 19-21 juni a.s. in Unna zal worden gehouden (zie ook de uitnodiging op pagina 46 - red.). In deze plaats in de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen bevindt zich het Centrum voor Internationale Lichtkunst.

De serie Winter van 2021 van Erwin Dammers illustreerde het feit dat deze winter kort en heftig was. We zagen de enorme hoeveelheid sneeuw die in korte tijd viel, de snelle en soms fraaie ijsvorming en de ijspret zoals zeilen op het ijs. Na één week was de winter voorbij wat Erwin ook illustreerde met voorjaarsachtige beelden van dezelfde locaties waarbij de krokussen al in bloei stonden!

Van Hans Ketelaar zagen we een fotorepor-tage van Fort 't Hemeltje gelegen ten zui-

den van de A12 nabij knooppunt Lunetten en als laatst gebouwde fort van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De foto's waren genomen toen de bomen en struiken rond het fort nog niet in het blad zaten, waardoor het landschap een transparant karakter had. De muziek van Toots Thielmans versterkte de stemming van de beelden.

John Klooster liet ons genieten van zijn fraaie foto's van het Franse eiland Corsica in de Middellandse Zee. Het is een erg berg-achtig eiland met ongerepte, ruige natuur, rotsformaties, watervallen en bergtoppen tot 2700 m. Kustplaatsen zoals Bastia in het noordoosten en Bonifacio in het zuiden, hebben jachthavens en naar Bonifacio varen ook cruiseschepen. John nam ons ook mee naar Londen, waar veel hotspots mooi in beeld waren gebracht. Zo zagen we onder andere de Towerbridge, Tower of London (een kasteel), St. Pauls Cathedral, Westminster Abbey, Buckingham Palace, Wellington Arch, Picadilly Circus en Trafalgar Square. Ook de Horse Guard Parade oftewel de aflossing van de wacht, en London Eye, een reuzenrad met een diameter van 120 meter, ontbraken niet.

Van heel andere orde was de serie Iris van Herpen, gemaakt door Rik van Schagen. Tot en met zondag 1 maart 2026 stond de Kunsthal Rotterdam in het teken van deze wereldberoemde Nederlandse modeont-werper. In de tentoonstelling Sculpting the Sense was ook kleding te zien van glasach-tige materialen of heel fijn metaaldraad, waarmee Iris laat zien dat ze een veelzijdige kunstenaar is.

Met Tjeert Olthof reisden we af naar de Col de la Madeleine in het departement Savoie, een bergpas in de Franse Alpen. Deze berg-pas is vooral bekend vanwege wielrenetap-pes in de Ronde van Frankrijk. In de winter is het een skigebied en de bijbehorende ac-tiviteiten waren door Tjeert vastgelegd in 3D. De compositie van Claude Debussy met als titel The snow is dancing was passende muziek bij deze serie.

De serie Oslo drieluik gemaakt door Gert-Jan Wolkers begon met verstilde foto's van een begraafplaats, maar we zagen ook het Ibsenmuseum, het Nationale Theater en Vi-

gelandpark. In dit park staan in totaal meer dan 200 beelden gemaakt door de Noorse beeldhouwer Gustav Vigeland en vele ervan symboliseren de kringloop van het menselijk leven.

In de laatste serie van deze verenigingsdag gingen we samen met Paul Roth en zijn vrouw naar Rothenburg aan de Täuber, een plaats in de Duitse deelstaat Beieren die bekend staat als "Kersthofstad" van Duitsland. Het is echter ook een middeleeuwse stad met nog veel oude gebouwen,

zoals de diverse toegangspoorten. Voor het overzicht had Paul in zijn serie gebruik gemaakt van Google Earth Studio, zodat we ons goed konden oriënteren en zijn mondelinge toelichting droeg daar ook aan bij.

Al met al was het een geslaagde verenigingsdag, niet alleen vanwege de vertoonde series, maar ook door de persoonlijke gesprekken.

Sophieke Nijhuis-Bouma

Het bestuur tijdens de algemene ledenvergadering op 24 januari 2026. Van links naar rechts adviseur Gert-Jan Wolkers, penningmeester Jan Broeders, voorzitter Dennis Boersma, secretaris Sophieke Nijhuis-Bouma en vicevoorzitter Job van de Groep.

Vicevoorzitter Job van de Groep licht de redenen voor het toekennen van het erelidmaatschap aan voorzitter Dennis Boersma toe.

Voorzitter Dennis Boersma ontvangt de oorkonde behorende bij het erelidmaatschap uit handen van vicevoorzitter Job van de Groep. (foto's Sjaak Boone)

"Selectie uit wereldreizen" door Jos van Bree

Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 24 januari 2026

1. Opening

De voorzitter Dennis Boersma opent om 11 uur de algemene ledenvergadering met een hartelijk welkom aan de leden. Aanwezig zijn dan 22 leden inclusief 5 bestuursleden. De stukken voor deze ALV zijn gepubliceerd op het besloten deel van website.

De leden die de vereniging sinds de vorige ALV ontvallen zijn, worden herdacht met een moment van stilte. Dit zijn:

- Willem Zwaard (overleden in augustus 2025)
- H.J. Wietsma (overleden op 23-11-2025)
- Leo van Lambalgen (overleden op 30-12-2025)

2. Vaststellen agenda

De agenda is opgenomen in 3D-Bulletin 234 en geplaatst op het ledendeel van de website. De agenda wordt door de vergadering vastgesteld.

3. Verslag ALV 2025 door de secretaris

Het verslag van de ALV 2025 is gepubliceerd in 3D-Bulletin 232 en beschikbaar op het ledendeel van de website. Het verslag wordt zonder verder commentaar goedgekeurd.

4. Ingezonden stukken

Dennis geeft aan dat er geen ingezonden stukken zijn.

5. Jaarverslag 2025 door de secretaris

De leden is verzocht het jaarverslag dat is opgesteld door de secretaris Sophieke Nijhuis, en beschikbaar is op het ledendeel van de website, voor de vergadering door te nemen. Er zijn geen vragen over het jaarverslag.

Terugblik op 2025

Het jaar 2025 was vanwege het 25ste ISU-congres in Wageningen een bijzonder verenigingsjaar voor de NVvS. Naast het congres waren er interessante en gezellige verenigingsdagen in Zeist en activiteiten binnen de NVvS-regiogroepen. In 2025 zijn ons door overlijden helaas drie leden ontvallen.

Verenigingsdagen

De verenigingsdagen vonden plaats in de Shalomzaal van de NoorderLichtkerk in Zeist, waar we ons inmiddels helemaal thuis voelen. Alle geplande dagen konden doorgaan en de verenigingsdag in maart begon met de jaarlijkse ALV, met daarna diverse projectieblokken met mooie series. Tijdens de derde verenigingsdag van het jaar werd als vast programmaonderdeel de 'Minute of Fame'-competitie gehouden. Er waren 6 deelnemers aan de 'Minute of Fame'-competitie met in totaal 12 inzendingen. De drie winnaars op basis van de publieksjury waren Robert van den Brink (1e prijs), Job van de Groep (2e prijs) en Kees Kloosterboer (3e prijs). Vanwege afwezigheid van Dennis Boersma leidde Theo van Dam de puntentelling in goede banen. Job van de Groep reikte de oorkondes uit aan Robert en Kees, en zelf kreeg hij zijn oorkonde uit handen van Theo. In september vond als vanouds de Open Dag weer plaats en het bezoekersaantal van rond de 50 was duidelijk meer dan tijdens de "gewone" verenigingsdagen en we hebben ook een nieuw lid kunnen verwelkomen. De Stereofotocompetitie die zoals gebruikelijk voor de laatste verenigingsdag van

het jaar op het programma staat, vond eind november plaats. Hiervoor hadden 10 leden in totaal 80 foto's aangeleverd. Dit jaar bestond de jury uit Luk De Rop en Job van de Groep. Doordat er gejureerd is op verschillende categorieën, waren er veel oorkondes uit te reiken. Die voor de categorie Stereofoto's Algemeen (A) gingen naar Robert van den Brink (1e prijs) en Erwin Dammers en Theo van Dam (ex aequo 2e prijs). In de categorie Landschappen, dieren en natuur (L) waren de winnaars Robert van den Brink en Jan Menzinga (ex aequo 1e prijs) en Erwin Dammers (3e prijs). In de categorie Overige Stereobeelden was er slechts één inzending, waardoor er geen sprake was van een competitie en er dus ook geen prijs is toegekend. Leden konden als publieksjury hun stem uitbrengen en daarvan hebben er 10 gebruik gemaakt. Daardoor vielen Robert van den Brink (A) en Erwin Dammers (L) in de prijzen. Voor zover aanwezig ontvingen de prijswinnaars uit handen van Dennis Boersma hun oorkonde.

Van de verenigingsdagen in Zeist heeft Sophieke Nijhuis verslag gedaan in het 3D-Bulletin.

ISU-congres

Van 18-25 augustus 2025 werd in Wageningen het 25ste ISU-congres gehouden in het Wageningen International Congress Centre (WICC), op precies dezelfde locatie als waar in 1975 het eerste ISU-congres plaatsvond en de ISU werd opgericht. Het was de 4e keer dat de NVvS de organisatie op zich nam, want na 1975 volgden de ISU-congressen in Kerkrade (1997) en Egmond aan Zee (2011). De eerste voorbereidingen werden in het voorjaar van 2023 opgestart en in januari 2024 werd er door de leden van de NVvS groen licht gegeven om als NVvS dit congres te organiseren. Vanaf dat moment konden Ernest van Loon als congresmanager en Dennis Boersma in zijn rol als ISU-president verder aan de slag, bijgestaan door een team van een kleine 20 NVvS-leden. In totaal hebben zich 190 deelnemers uit wereldwijd 20 landen voor het congres aangemeld. Dankzij de perfecte voorbereidingen liepen de stereoprojecties, excursies, workshops en trade fair op rolletjes. Een aantal deelnemers uit het buitenland heeft zich in het ISU-ledenblad Stereoscapy in lovende bewoordingen uitgelaten over het congres.

Van het ISU-congres heeft Sophieke Nijhuis uitgebreid verslag gedaan in het 3D-Bulletin.

Ledenaantal

Het ledenaantal was op 1 januari 2025 218 leden (incl. één erelid). In het verslagjaar hebben 8 nieuwe leden zich aangemeld. Helaas hebben we in 2025 door overlijden afscheid moeten nemen van 3 leden. Daarnaast waren er 9 opzeggingen in de loop van het verenigingsjaar. Daarmee kwam het ledenaantal eind 2025 op 214 leden (incl. één erelid). Wel is er al één nieuwe aanmelding voor 2026 zodat we 2026 starten met 215 leden. Al met al is het ledenaantal vergeleken met tien jaar geleden afgenomen met zo'n 125 leden. In 2025 kwamen 6 leden in aanmerking voor het gouden speldje voor het 25-jarig lidmaatschap. Ary Greevenbosch kreeg zijn speldje tijdens de ALV opgespeld.

3D-Bulletin

In het verslagjaar verschenen er drie edities van ons verenigingsblad met veel 3D-afbeeldingen naast de meer inhoudelijke informatie. Dank aan hoofdredacteur Dennis Boersma die ook in 2025 erin slaagde steeds een fraai 3D-Bulletin te laten bezorgen bij de leden.

NVvS-nieuwsbrief en e-groep

Als aanvulling op het plaatsen van berichten op de NVvS-website en/of de NVvS-e-groep bij Groups.io zijn er in 2025 negen NVvS-Nieuwsbrieven uitgebracht, waarmee leden snel van relevante informatie konden worden voorzien. Onderwerpen hierin waren de algemene ledenvergadering, de 'Minute of Fame'-competitie 2025, de Open dag, de Stereofotocompetitie 2025, de verschijning van het 3D-Bulletin en last but not least het 25ste ISU-congres.

Bibliotheek

Op de locatie van de verenigingsdagen in Zeist is geen mogelijkheid om de NVvS-bibliotheekkast te stallen, waardoor de bibliotheekcollectie tijdens de verenigingsdagen niet meer fysiek aanwezig is. De bibliotheekkast bevindt zich thans bij de bibliothecaris in Bunnik, waardoor boeken nu alleen op afspraak kunnen worden uitgeleend en/of teruggebracht in Bunnik of tijdens de verenigingsdagen in Zeist. De collectie van de NVvS-bibliotheek omvat ruim 220 titels. Nieuwe aanwinsten zijn na de aankondiging in het 3D-Bulletin direct te leen tijdens de verenigingsdag erna, maar van die mogelijkheid werd in 2025 geen gebruik gemaakt.

NVvS online

De website van de vereniging wordt door veel leden o.a. bezocht om het programma van de komende verenigingsdag bekijken. Sinds december 2018 heeft de website een afgeschermd gedeelte dat alleen voor leden toegankelijk is. Hierop wordt informatie gepubliceerd die alleen voor leden bedoeld is. Op pagina 2 van het meest recente 3D-Bulletin staan de gebruikersnaam en het actuele wachtwoord vermeld. Publieke promotie op internet bestaat uit de NVvS-website, de aanwezigheid op Facebook en een NVvS-YouTube-kanaal. Deze laatste twee media zijn ook bedoeld voor onderlinge uitwisseling binnen de vereniging.

Regionale bijeenkomsten

Naast de landelijke bijeenkomsten in Zeist, vinden er regionale bijeenkomsten plaats in de regio's Noord, Midden en West. Maandelijks of tweemaandelijks komen de leden van de regio's 's avonds bijeen voor het vertonen van series en onderlinge uitwisseling van ervaringen. Regio West schreef over zijn bijeenkomsten ook in het 3D-Bulletin, waarbij het soms gaat om een bijeenkomst met regio Midden, zoals tijdens het jaarlijkse uitstapje.

Activiteiten buiten de verenigingsdagen

In 2025 was de NVvS in maart en november present op de Fotograficabeurs in Hilversum, waarbij zo de NVvS werd gepromoot. Ook via de NVvS-groep op Facebook wordt bekendheid gegeven aan de NVvS. NVvS-leden kunnen hierop stereofoto's of andere relevante informatie plaatsen, met als doel niet-leden te inspireren lid te worden van de NVvS. Sinds zijn aantreden in 2023 als president van de ISU, heeft Dennis Boersma ook in 2025 samen met congresmanager Ernest van Loon de ISU-leden via het ISU-ledenblad Stereoscopia en de NVvS-leden via het 3D-Bulletin op de hoogte gehouden van de voortgang van de voorbereidingen voor het 25ste ISU-congres in 2025.

6. Jaarverslag 2025 door de penningmeester

De leden is verzocht het financieel verslag dat is opgesteld door de penningmeester Jan Broeders en beschikbaar op het ledendeel van de website, voor de vergadering door te nemen. Al met al is het jaar 2025 afgesloten met een toename van het eigen vermogen van ruim € 3700, waarvan zo'n € 3300 door het ISU-congres. Jan spreekt zijn tevredenheid uit over het feit dat al veel leden na de oproep in 2025 hun contributie voor 2026 hebben betaald. Ook bedankt hij Dennis voor zijn ondersteuning bij het opstellen van het financieel verslag 2025 in het bijzonder wat betreft de inkomsten en uitgaven voor het ISU-congres, en de begroting 2026.

7. Verslag kascommissie

De kascommissie die voor het jaar 2025 de controle heeft uitgevoerd, bestond uit Theo van Dam en Jaap Hos. Beiden zijn aanwezig tijdens de ALV en Theo geeft aan dat de financiën akkoord zijn bevonden. De kascommissie adviseert derhalve het bestuur decharge te verlenen voor het gevoerde financiële beleid. Vrijwel unaniem nemen de aanwezige leden dit voorstel over.

8. (Her)verkiezing kascommissie

Theo van Dam is na twee jaar aftredend. Jaap Hos heeft er één jaar opzitten en is beschikbaar voor een tweede jaar. Als destijds reservelid zal Hans Ketelaar in 2026 de kascontrole gaan doen. Reservelid voor de kascontrole in 2026 is Sjaak Boone. Vrijwel unaniem steunen de leden de voorgestelde samenstelling van de kascommissie voor 2026.

9. Bestuurswisselingen

Dennis Boersma en Gert-Jan Wolkers zijn aan het eind van hun termijn als voorzitter resp. adviseur en zijn beschikbaar voor herverkiezing. Er zijn geen tegenkandidaten voorgedragen.

Het bestuur stelt daarom voor in de huidige samenstelling en functieverdeling door te gaan:

- Voorzitter: Dennis Boersma
- Vicevoorzitter: Job van de Groep
- Secretaris: Sophieke Nijhuis-Bouma
- Penningmeester: Jan Broeders
- Adviseur: Gert-Jan Wolkers

Dit voorstel wordt door de leden unaniem overgenomen.

10. Toekomst van de NVvS-bibliotheek

De NoorderLichtgemeente waar de NVvS-verenigingsdagen worden gehouden, heeft geen mogelijkheid om de NVvS-bibliotheekkast te huisvesten. Het willen lenen van boeken kan aan de bibliothecaris Sophieke Nijhuis kenbaar worden gemaakt, want de bibliotheekkast is tijdelijk gehuisvest in haar garage in Bunnik. Van die mogelijkheid is de afgelopen drie jaar geen gebruik gemaakt. Ook de laatste jaren in Huizen werden er nauwelijks meer boeken uitgeleend op de verenigingsdagen. Hoe zinvol is het dan nog om de bibliotheek aan te houden? Het bestuur beraadt zich op het onderbrengen van historisch relevante boeken bij een andere bibliotheek en wil graag hierover met de leden van gedachten wisselen. Het nieuwe Nederlandse Fotomuseum in Rotterdam zou een optie kunnen zijn. Er is al een eerste contact geweest met de conservator. Ook het Leidse prentenkabinet en de Kunsthal in Rotterdam hebben mogelijk belangstelling, evenals de Koninklijke Bibliotheek. O.a. Sjaak Boone en Lukas Meursing willen wel meedenken. Kees Kloosterboer stelt voor een commissie in te stellen. Met de ontvangen signalen zal het bestuur dit verder oppakken.

11. Toekomstplannen 2026

De toekomstplannen 2026 worden door Dennis Boersma toegelicht.

3D-Bulletin

De verschijningsfrequentie blijft 3 keer per jaar in papieren vorm, en op verzoek kunnen leden daarnaast ook een digitale versie krijgen. Dennis bedankt eenieder die het afgelopen jaar een bijdrage heeft geleverd aan de 3D-Bulletins hier hartelijk voor. Zelf blijft hij dit jaar weer aan als redacteur. Ook doet hij een oproep aan alle leden om bijdragen te (blijven) leveren.

Competities

Afgelopen jaar was er voldoende belangstelling voor de 'Minute of Fame'-competitie. In 2026 zal er wederom een Minute of Fame-competitie gehouden worden. Deze staat gepland op de verenigingsdag op 30 mei dit jaar. Ook was er afgelopen jaar voldoende belangstelling voor de Stereofotocompetitie. De Stereofotocompetitie 2026 staat gepland voor november 2026. Het is daarnaast de bedoeling de foto's ook weer op internet te plaatsen en de leden de mogelijkheid te geven om hun stem uit te brengen. Vorig jaar was

de belangstelling voor de competities wel minder dan in de jaren daarvoor. De competities geven de mogelijkheid stereofoto's te vertonen zonder een uitgebreide show te moeten maken. Wat dat betreft geldt dat meedoen belangrijker is dan winnen. Vandaar de oproep dit jaar weer mee te doen.

Projecties

Er zullen dit jaar weer 5 verenigingsdagen zijn. De bijdragen van leden in de vorm van shows, video's en losse foto's zijn welkom. Tijdens de Open dag kreeg het projectieteam van een aantal leden opmerkingen dat ze het kortere projectieblok van een half uur in plaats van drie kwartier en de kortere lunchpauze van een uur in plaats van anderhalf uur op prijs stelden. De vraag is of er behoefte is aan een aanpassing van de indeling van de verenigingsdag. Standpunt van het bestuur is dat de netto projectietijd wel gelijk moet blijven. Bij het 3DB 235 dat in mei 2026 zal verschijnen, zal een korte enquête over dit onderwerp worden bijgevoegd.

Open Dag 2026 en Ledenwerving

Dit jaar willen we weer een Open Dag houden. Deze staat gepland op 26 september 2026. Daarvoor hebben we leden nodig die aan de bezoekers willen laten zien hoe zij hun hobby beoefenen en daar tekst en uitleg over willen geven. Aanmeldingen zijn welkom bij het bestuur.

Promotie van de vereniging

Ook dit jaar zal de NVvS weer in maart en november op de Fotograficabeurs in Hilversum staan. Publieke promotie op internet bestaat uit de website van de NVvS (link 1) en de aanwezigheid op Facebook (link 2). De voorzitter roept daarom de leden op om ook zelf foto's op deze Facebook-pagina te zetten. Ook is er een NVvS YouTube kanaal (link 3). Hier staan nog heel weinig video's. Ook hier de oproep aan de leden om 3D-video's te willen delen en dit door te geven aan de voorzitter. N.B.: YouTube is streng wat betreft auteursrechtelijk beschermde muziek. Bronnen van 'rechtenvrije' muziek zijn onder andere:

- Jamendo Music <https://www.jamendo.com/>
- Filmmusic.io <https://filmmusic.io/>
- Pixabay <https://pixabay.com/>

De muziek is te gebruiken onder voorwaarde van bronvermelding. Gebruik van dit soort rechtenvrije muziek heeft ook de voorkeur voor de shows die op de verenigingsdagen getoond worden.

Link 1: <https://www.stereofotografie.nl/>

Link 2: <https://www.facebook.com/groups/www.stereofotografie.nl/photos/>

Link 3: <https://www.youtube.com/@nvvsstereofotografien14515>

Stereofotografieboekje

Een aantal jaren geleden is bij de voorzitter het idee ontstaan om een extra 3D-Bulletin te maken met als onderwerp een introductie tot het maken van stereofoto's. Dit als opvolger van de boekjes die in de jaren tachtig over dit onderwerp zijn gemaakt: Fotografieren in 3-D (H. Elsinga, 1983) en Stereofotografie met twee camera's (A. Goossens, 1986). Het idee was relevante artikelen uit 3D-Bulletins te bundelen. Indertijd zijn een stuk of 20 artikelen geselecteerd maar het bleek dat het samenvoegen van die artikelen niet direct een leesbaar en aantrekkelijk boekje zou opleveren. Deze artikelen zouden wel een startpunt en inspiratie kunnen zijn. Het bestuur ziet wel meerwaarde in zo'n boekje als vorm van promotie van de stereofotografie en de vereniging. Het zou bijvoorbeeld via de website beschikbaar kunnen worden gesteld, kunnen worden toegezonden aan nieuwe leden en op beurzen kunnen worden verkocht. Leden die interesse hebben om aan dit boekje mee te werken en daarmee willen bijdragen aan dit project, kunnen zich melden bij de voorzitter.

ALV 2027 digitaal?

Een aantal jaar geleden is de ALV van januari naar maart verplaatst om meer voorbereidingstijd te hebben. Met name voor het financieel verslag en de controle door de kascommissie die pas na de jaarwisseling kan plaatsvinden. Dit jaar moest er vanwege de beschikbaarheid van enkele bestuursleden worden teruggegaan naar januari. Wat meer flexibiliteit in het plannen van de ALV zou praktisch zijn. Ook is het jammer een ochtend per jaar een projectieblok op te offeren aan de ALV. Als alternatief wordt gedacht aan een digitale ALV via Zoom of Teams. De aanwezige leden blijken geen duidelijke voorkeur voor een digitale ALV te hebben, want de interactie in een fysieke vergadering is ook belangrijk. Ook dit punt zal in een enquête bij 3DB 235 aan alle leden worden voorgelegd.

12. Begroting 2026 door de voorzitter

De begroting 2026 is opgenomen in het financieel verslag 2025. Dennis Boersma licht de begroting toe. Er zijn voor 2026 geen speciale uitgaven voorzien. De verwachte inkomsten en dito uitgaven zijn min of meer in evenwicht en gezien de financiële reserve is een contributieverhoging niet aan de orde. De vergadering gaat akkoord met de voorgestelde begroting, waarbij er geen tegenstemmen worden uitgebracht.

13. Uitreiken "Gouden speldjes" voor 25 jaar lidmaatschap en oorkondes voor 50 jaar lidmaatschap

In het jaar 2025 waren er drie leden 25 jaar lid van de NVvS. In volgorde van anciënniteit zijn dat:

- De heer E. (Erwin) Dammers
- De heer A.F.M. van het Kaar
- De heer L.A. (Lukas) Meursing

Erwin en Lukas ontvangen hun gouden speldje, waarbij Lukas aangeeft dat het 3D-Bulletin voor hem een bron van inspiratie is. De heer Van het Kaar krijgt zijn speldje toegestuurd. Ook waren er in 2025 twee leden 50 jaar lid. In volgorde van anciënniteit zijn dat:

- De heer J.M. (Jos) van Bree
- De heer J.W. (Jaap) Karman

Jos van Bree is aanwezig om een oorkonde in ontvangst te nemen. Jaap Karman krijgt de oorkonde toegestuurd. Omdat Jos deelnemer was aan zowel het 1e als 25e ISU-congres, krijgt hij ook daarvoor een oorkonde en zijn er bloemen voor zijn echtgenote.

14. Erelidmaatschap/ Lid van Verdienste.

Dennis geeft aan dat er geen voordrachten voor het erelidmaatschap of lid van verdienste zijn ontvangen.

15. Rondvraag

Nog voordat Dennis als voorzitter de rondvraag heeft aangekondigd, vraagt Sophieke om de microfoon. Ze roemt Dennis voor al het werk dat hij al jarenlang voor de NVvS heeft gedaan: niet alleen het samenstellen van het 3D-Bulletin en het leiden van de landelijke verenigingsdagen, maar ook het uitbrengen van de Nieuwsbrieven en promoten van de vereniging en stereofotografie en last but not least zijn rol in het zo geslaagde ISU-congres in Wageningen.

Vervolgens meldt ze dat er wel een ingekomen stuk is en dat er wel een voordracht voor het erelidmaatschap is gedaan, want het heeft de vereniging behaagd om Dennis te benoemen tot erelid. De vergadering ondersteunt dit met een luid applaus. Als vicevoorzitter reikt Job van de Groep een door Rik van Schagen fraai ontworpen oorkonde uit aan Dennis en prijst zijn leiderschap. In zijn dankwoord geeft Dennis aan dat hij zonder de medewerking en inzet van leden dit niet had kunnen bereiken.

16. Sluiting

De voorzitter bedankt de leden voor hun aanwezigheid en inbreng en sluit de vergadering om 12.00 uur.

Sophieke Nijhuis-Bouma
Secretaris

Lukas Meursing en Erwin Dammers (op bovenste foto resp. midden en rechts) ontvingen hun gouden speldje voor 25 jaar lidmaatschap uit handen van de voorzitter. (foto's Job van de Groep)

Jos van Bree ontving uit handen van de voorzitter een oorkonde als blijk van waardering voor 50 jaar lidmaatschap. Tevens had hij nog een oorkonde tegoeed voor het aanwezig zijn bij de ISU-congressen in Wageningen in zowel 1975 als 2025. (foto's Job van de Groep)

'Minute of Fame'-competitie

Een korte serie door een publieksjury beoordeeld op verschillende facetten zoals compositie, techniek, inhoud, enz.

- Korte serie van ongeveer 1 minuut (met een bepaalde lijn erin), al of niet met video, audio of commentaar.
- Anoniem, uit de serie mag niet blijken wie de maker is (bv. aftiteling of commentaarstem moeten aangepast zijn).
- Inleveren vóór 1 mei 2026.

Het verslag van de Minute-of-Fame-competitie 2025 staat op pagina 14 van 3D-Bulletin 233. De inzendingen voor 2026 worden getoond en gejureerd op de verenigingsdag op 30 mei 2026.

'Stereofoto'-competitie

Een deskundige jury oordeelt op de verenigingsdag in november over individuele stereofoto's.

- Aantal: maximaal 10, maar minder heeft de voorkeur.
- Categorieën: Er wordt onderscheid gemaakt tussen 'echte' stereofoto's (op basis van 2 opnames vanuit verschillende standpunten) en 'overige' stereobeelden (bijv. 2D-naar-3D-conversies, computer- en AI-gegenereerde beelden). Afhankelijk van het aantal inzendingen kunnen deze categorieën onderverdeeld worden in subcategorieën.
- De jury bestaat uit een aantal nader te benoemen deskundigen die op verschillende facetten zullen gaan beoordelen. Bijvoorbeeld compositie, techniek, enz. De foto's worden willekeurig genummerd en zonder vermelding van de maker aan de jury voorgelegd.
- Juryleden kunnen niet ook zelf deelnemen.
- Inleveren vóór 1 november 2026.

De foto's worden getoond op de verenigingsdag op 28 november. Dan wordt ook de uitslag van de jury bekend gemaakt. Gedurende de maand november zijn de foto's tevens via de HTML5 Stereo Viewer te bekijken en kunnen de leden zelf hun eigen favoriet aanwijzen.

Het verslag van de Stereofotocompetitie 2025 staat op pagina 16 in 3D-Bulletin 234.

Voor beide competities geldt dat bij meerdere inzendingen van één persoon slechts de beste (per categorie indien van toepassing) in aanmerking komt voor een prijs.

Het auteursrecht van een inzending blijft bij de maker, maar foto's uit inzendingen kunnen worden geplaatst in het 3D-Bulletin en op de website van de vereniging tenzij de inzender daar expliciet bezwaar tegen heeft gemaakt.

Inzendingen kunnen het hele jaar door aan de programmasamensteller worden gestuurd. Neem voor details contact op met John Klooster, programma@stereofotografie.nl.

Opmerking bij projectieformaat 3840x1080: Linker- en rechterbeeld in full-HD formaat van 1920x1080 pixels. Bij afwijkend formaat van de opname het beeld aanvullen met zwarte balken (het linker- en rechterbeeld wel gecentreerd houden in het midden van het linker- en rechterdeelvlak van 1920x1080).

NB: de inzendingen moeten projecteerbaar zijn, dus linkerbeeld links!

Mededelingen Bibliotheek NVvS

In deze rubriek worden aankondigingen gedaan van nieuwe aanwinsten voor de NVvS-bibliotheek. Ze zijn vanaf heden te leen bij de bibliotheek.

Stereoscopy

Onder de naam Stereoscopy verschijnt vier keer per jaar het bulletin van de International Stereoscopic Union (ISU). Evenals het 3D-Bulletin van de NVvS bevatten de nummers van Stereoscopy veel mooie stereoafbeeldingen en nodigen zeker uit tot lezen en kijken.

Stereoscopy nummer 144 (2025-4)

opent met bijdragen van Stephen O'Neil als nieuwe ISU-president en Didier Chatellard als ISU-congresmanager. In de rubriek Stereoscopy History wordt stilgestaan bij John Rupkalvis (1937-2024). Hij was een van de eerste ISU-leden en hield zich als Stereoscopic Imaging Consultant en CEO van StereoScope International ook beroepsmatig met stereofotografie bezig. Over zijn ervaringen schreef hij o.a. in Stereoscopy. In de rubriek Member Highlight vertellen George Philosophos en Emily Deam (VS) over hun interesse in stereofotografie. Als fotograaf zag hij bij de vader van een vriend voor het eerst een stereocamera. Bij Emily was haar eerste 3D-ervaring een View-Master viewer en George maakte haar vertrouwd met de stereofotografie. Jarenlang hadden ze geen contact totdat ze elkaar in 2005 weer ontmoeten en vanaf die tijd hebben ze samen veel kunstmusea bezocht en hun impressies in 3D vastgelegd. George deed dat aanvankelijk met een Stereo Realist-camera, maar maakte na twee gekoppelde Minolta X700-camera's de overstap naar de Fuji W3. Ook Emily begon met een Stereo Realist-camera, maar

stapte daarna over naar gekoppelde camera's van de digitale Canon PowerShot A590. In haar zoektocht naar een Fuji W3 kwam ze erachter dat voor haar de Apple iPhone in combinatie met de i3DSteroid-app de gemakkelijkste manier is om 3D-foto's te maken. De negen stereofoto's zijn een illustratie van hun gezamenlijke passie voor stereofotografie.

Robert Bloomberg (VS) kijkt in een beeldverslag van zeventien stereofoto's terug op de in zijn ogen zeer geslaagde viering van het 50-jarig bestaan van de ISU tijdens het 25ste ISU-congres in augustus 2025 in Wageningen. Barry Rothstein (VS) heeft van foto's van schilderijen in het Van Gogh Museum 3D-conversies gemaakt met de DepthMaker, een app ontwikkeld door Masuji Sutou, en maakt ons deelgenoot van zijn ervaringen hiermee. Bij het maken van die 3D-conversies bleek dat Van Gogh in 2D heel goed de 3D-werkelijkheid heeft weergegeven. Vier foto's in 3D van zijn schilderijen zijn een illustratie bij het artikel. Van heel andere orde is het artikel van George Themelis (VS) die zijn ervaringen beschrijft van het 3D-fotograferen van dieren die niet van dichtbij te benaderen zijn. Daarbij valt te denken aan dieren in het wild, dieren rond het huis en dieren in gevangenschap zoals in een dierentuin. De door George gebruikte gekoppelde Sony-camera's hebben een stereobasis die groter is dan de gangbare 65 mm, waarbij 140 mm zijn favoriete basis is. In vier stereofoto's van dieren veelal rondom zijn huis zien we het resultaat. In de Image Gallery zijn dit keer dertien stereofoto's opgenomen, gemaakt door evenzoveel leden van de Chicago Stereo Camera Club (CSCC). Het ontstaan van de CSCC gaat terug naar 1952 en er zijn maandelijks onlinebijeenkomsten, met af en toe een livebijeenkomst. Naast het gezamenlijk kijken naar shows zijn de bijeenkomsten ook bedoeld voor onderlinge kennisuitwisseling. Tot slot deelt Derk Medhurst (VK) zijn eerste ervaringen met de XREAL Beam Pro die hij gebruikte bij de Plumpton

paardenrace in Sussex in december 2024, voorzien van vier foto's. Op de achterkant van het blad staan drie stereofoto's die een sfeerbeeld geven van het ISU-congres in augustus 2025.

In de NoorderLichtgemeente, de huidige locatie voor de verenigingsdagen van de NVvS, is vooralsnog geen mogelijkheid om de NVvS-bibliotheek te huisvesten. De bibliotheekkast met boeken bevindt zich momenteel in mijn garage aan de Johan de Kruijffstraat 5 in Bunnik. Uitleen van boeken is echter wel mogelijk. Leden kunnen de boeken die ze willen lenen, voorafgaand aan een verenigingsdag aan mij kenbaar maken (zie pag. 2 van dit 3D-Bulletin voor mijn contactgegevens). Tijdens een verenigingsdag kunnen ze dan in Zeist worden afgehaald en teruggebracht. Ook kunnen boeken op afspraak worden opgehaald en teruggebracht in Bunnik. Het is dus een soort onlinebibliotheek waarvan de catalogus op de NVvS-website staat.

SOPHIEKE NIJHUIS-BOUMA
Bibliothecharis

Klokkenstoelen in Friesland

De 3D-fototentoonstelling Ferschûle Erfgoed – Fryske Klokkestuollen trijediminsjonaal mag op herhaling! In de maanden juli t/m september 2026 zijn de anaglieffoto's van Klokkenstoelen van Job van de Groep weer te bewonderen in het Bezoekerscentrum Mar en Klif in Oudemirdum, Gaasterland (Friesland). Verscholen erfgoed, Friese klokkenstoelen in 3D was begin 2019 te bezichtigen in de Stenden Gallery en Hotel in Leeuwarden (zie ook 3D-Bulletin 213, pagina 45). Het vermoeden bestaat echter dat het bezoekersaantal van buiten de hogeschool - is niet bijgehouden - door de afgelegen locatie toen laag was, maar nu komt er dus een herkansing! De informatie bij de foto's is zowel in het Nederlands als in het Frysk.

Hoe komt u op de locatie van de verenigingsdag?

De verenigingsdagen vinden plaats in de Shalomzaal van de NoorderLichtgemeente in Zeist. Adres: **NoorderLichtkerk, Bergweg 92b, 3707 AE Zeist**.

Als u per auto komt dan is er parkeergelegenheid op het terrein van de kerk, zowel voor als rechtsom achter de kerk.

Vanaf **station Utrecht CS, bus 73** richting Busstation Zeist, uitstappen op halte Zeist, **Schaerweydelaan**. Deze halte is vlak voor de kerk.

Vanaf **station Amersfoort CS, bus 34** richting Westraven P+R en stap uit op halte Zeist, **De Dreef/Panweg**. Deze halte is op 780 meter lopen van de kerk.

Vanaf **station Driebergen-Zeist, bus 575**, richting Soest en stap uit op halte Zeist, **Schaerweydelaan**. Deze halte is vlak voor de kerk. Of neem **bus 56** richting Amersfoort, stap op Busstation Zeist over op **bus 73** richting Maarsen en stap uit op halte Zeist, **Schaerweydelaan**. U kunt **bus 56** ook een halte later uitstappen (**Lindenlaan**) en dan nog 950 meter lopen.

Zie de website onder **Verenigingsdagen/Locatie Zeist** voor meer gedetailleerde aanwijzingen.

Ledenmutaties

Nieuwe leden:

Verhuisd:

Ereleden:

Gert-Jan Wolkers
Dennis Boersma

Lid van Verdienste:

Ernest van Loon

JAN M. BROEDERS
LEDENADMINISTRATEUR
NVvS

Word lid van de NVvS-e-groep!

De e-groep heeft als doel informatie sneller naar de leden te krijgen en ook de onderlinge communicatie tussen de leden te bevorderen. Leden kunnen zelf berichten op de e-groep plaatsen die door de andere leden van de e-groep gezien worden. Word dus snel lid! Dat gaat als volgt:

1. Ga naar <https://groups.io>, maak een account aan als u dat nog niet heeft (Sign Up), en log in.
2. Klik op 'Find or Create a Group'.
3. Vul in het zoekveld rechtsboven 'stereofotografie' in.
4. Selecteer de groep 'Stereofotografie NL'.
5. Klik op 'Apply For Membership In This Group'.

*Alleen NVvS-leden kunnen lid worden van de e-groep. De moderator moet uw aanvraag bevestigen. Dat kan even duren (max. een paar dagen). Komt de bevestiging niet of heeft u vragen stuur dan een bericht aan de **Group Owner** op de **Stereofotografie NL Groups.io** pagina.*

Verenigingsdagen

Programma verenigingsdag 228 & 229

Zaterdag 30 mei 2026

- 11.00 uur: Opening door de voorzitter.
- 11.15 uur: **PROJECTIEBLOK 1.**
- 12.00 uur: Lunchpauze.
- 13.30 uur: **PROJECTIEBLOK 2.**
- 14.15 uur: Theepauze.
- 14.45 uur: **PROJECTIEBLOK 3.**
- 15.30 uur: Sluiting door de voorzitter.

JOHN KLOOSTER
PROGRAMMASAMENSTELLER

Zaterdag 26 september 2026 (Open Dag)

- 10.30 uur: Opening door de voorzitter.
- 10.45 uur: **PROJECTIEBLOK 1.**
- 11.45 uur: **PROJECTIEBLOK 2.**
- 13.15 uur: **PROJECTIEBLOK 3.**
- 14.15 uur: **PROJECTIEBLOK 4.**
- 15.15 uur: **PROJECTIEBLOK 5.**
- 15.45 uur: Sluiting door de voorzitter.

Programmaoverzicht onder voorbehoud.

*De invulling van de projectieblokken wordt een aantal dagen van tevoren gepubliceerd op de website van de NVvS:
<http://www.stereofotografie.nl>*

Bijdragen voor de verenigingsdagen dienen tijdig te worden ingeleverd bij John Klooster. Neem voor de wijze van versturen van grote bestanden contact op met John (zie pagina 2 voor contactgegevens). In de bestandsnaam graag de tijdsduur opnemen, bijv.: naam_3m06s.ext

NVvS - verenigingsdata 2026 en 2027

Zaterdag 24 januari 2026 (**ALV**), Zaterdag 21 maart 2026, Zaterdag 30 mei 2026, Zaterdag 26 september 2026 (Open Dag) en Zaterdag 28 november 2026.
Zaterdag 23 januari 2027 (**ALV**), Zaterdag 20 maart 2027, Zaterdag 29 mei 2027, Zaterdag 25 september 2027 (Open Dag) en Zaterdag 27 november 2027.
Raadpleeg de NVvS-website voor actuele informatie.

Driedimensionaal

Geachte lezer,

Dank voor uw interesse in dit 3D-Bulletin. Het 3D-Bulletin is het blad van, voor en door de leden van de Nederlandse Vereniging voor Stereofotografie.

In de secties Verenigingsnieuws en Verenigingsdagen worden de leden op de hoogte gehouden van nieuws en activiteiten van de vereniging. Hieronder vallen onder andere verslagen van de Algemene Ledenvergadering en de landelijke verenigingsdagen, aanwinsten van de bibliotheek en de data van de landelijke verenigingsdagen.

In de sectie Driedimensionaal staan artikelen met betrekking tot stereofotografie in zeer brede zin. Dit zijn educatieve artikelen over stereofotografie en waarneming van diepte, met theoretische achtergronden en praktische toepassingen. Maar ook de ervaringen van de leden met het uitoefenen van hun hobby. Verder bevat deze sectie beoordelingen van de nieuwste apparatuur en software voor het maken en weergeven van stereofoto's en -video's. De inhoudsopgave op pagina 3 zal u een indruk geven van de variëteit.

Daarnaast bevat het blad in alle secties natuurlijk ook vele door de leden gemaakte stereofoto's.

3D-Bulletin

Een significant deel van de contributie van de leden gaat naar het maken van dit 3D-Bulletin dat in kwalitatief hoogwaardige papieren vorm onder de leden verspreid wordt. Daarom kunnen we dit 3D-Bulletin niet zomaar gratis in digitale vorm ter beschikking stellen. Wij hopen op uw begrip hiervoor.

Volledige versies van het bulletin zullen met een jaar vertraging op de website van de vereniging geplaatst worden. Van recente nummers van het 3D-Bulletin wordt een versie geplaatst waarin de sectie Driedimensionaal vervangen is door de tekst die u nu leest.

Vindt u het jammer dat u de sectie Driedimensionaal van deze uitgave van het 3D-Bulletin niet kan lezen? Overweeg dan lid te worden van onze vereniging (zie onze website voor details). U krijgt het 3D-Bulletin dan driemaal per jaar thuisbezorgd. Verder geeft het lidmaatschap toegang tot onze verenigingsdagen waar de leden onderling hun ervaringen uitwisselen en genieten van hoogwaardige 3D-projectie van stereo-opnames van de leden. Wilt u eerst eens vrijblijvend kennismaken, bezoek dan onze Open Dag in september of meldt u aan bij de voorzitter of de penningmeester met het verzoek om een reguliere verenigingsdag als introduc e bij te mogen wonen.

Heeft u interesse in de stereofotografie (het zelf maken van stereofoto's en/of genieten van het kijken naar stereofoto's) dan hopen wij u als lid van onze vereniging te mogen verwelkomen.

Namens de Nederlandse Vereniging voor Stereofotografie,

Dennis Boersma
Voorzitter

ps.: Bent u reeds lid van de vereniging en wenst u het 3D-Bulletin in digitale vorm te ontvangen om het op uw pc of tablet te lezen stuur dan een verzoek hiertoe per e-mail aan: voorzitter@stereofotografie.nl

